

IZVJEŠTAJ O RADU INSPEKCIJSKIH SLUŽBI UPRAVE ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE ZA FEBRUAR MJESEC 2018. GODINE

INSPEKCIJA ZA HRANU

Unutrašnja kontrola

U skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima utvrđenim zakonima kojima se uređuje oblast bezbjednosti i kvaliteta hrane inspektori za hranu su, tokom februara mjeseca 2018. godine, u skladu sa Godišnjim planom službene kontrole objekata za proizvodnju i promet hrane (životinjskog i neživotinjskog porijekla) za 2018. godinu sprovedili inspekcijski nadzor u skladu sa utvrđenim planom.

Učestalost nadzora, metode i tehnike kontrole (pregled, inspekcija, monitoring) kao i predmet kontrole određeni su u skladu sa analizom rizika pri čemu su uzeti u obzir sljedeći kriterijumi (vrste hrane, količine stavljene u promet - iz uvoza i domaće proizvodnje, porijeklo, zastupljenost u ishrani i dr.) kao i rezultati nadzora iz prethodne godine. Cilj je da se kontrolama izvrši provjera usaglašenosti postupanja subjekata u poslovanju hranom pri obavljanju djelatnosti za koju su objekti odobreni odnosno registrovani. Kontrolom je obuhvaćena primarna proizvodnja hrane (voća, povrća, jaja, ribe, školjki, sirovog mlijeka, pečuraka, aromatičnog bilja). Primarna proizvodnja hrane podrazumijeva proizvodnju, njegu ili uzgoj primarnih proizvoda uključujući žetvu, berbu, mužu i uzgoj životinja prije klanja, kao i lov, ribolov i ubiranje proizvoda (divljih plodova i biljaka) iz prirode, uključujući i prateće djelatnosti a to su pakovanje, skladištenje i transport primarnih proizvoda do objekata za dalju prodaju ili preradu.

Predmet inspekcijskog nadzora su svi registrovani ili odobreni objekti, upisani u Centralni registar objekata za hranu Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove. To su pored objekata iz primarne proizvodnje (ribnjaci, farme, njive, voćnjaci, staklenici...) i svi odobreni objekti za proizvodnju i preradu mesa i proizvodnju mljevenog mesa, prerađevina i proizvoda od mesa, preradu mlijeka, obradu i preradu proizvoda ribarstva, sakupljanje, pakovanje i obradu školjki, sakupljanje i pakovanje jaja, preradu i obradu proizvoda biljnog porijekla (proizvodnja brašna, hleba, peciva i kolača, začina, čajeva, alkoholnih i bezalkoholnih pića, maslinovog ulja, sirila, sirćeta, dodataka ishrani, pakovanje izvorske vode, uključujući i objekte za skladištenje i prodaju na veliko hrane sa temperaturnim ili bez temperaturnog režima i objekte za prodaju na malo hrane (ugostiteljski objekti u kojima se prodaje, priprema, obrađuje i poslužuje hrane, objekti javne ishrane, catering, prodavnice/supermarketi, privremeni objekti/prostori – pijace, tezge uključujući i pokretne objekte (specijalizovana vozila za pripremu i obradu hrane, automati za sladoled, pića i dr).

Kontrolama je provjeravano da li subjekti u poslovanju hranom izvršavaju obaveze utvrđene zakonom o bezbjednosti hrane i podzakonskim aktima donijetim na osnovu ovog zakona kao i propisima o kvalitetu i da li subjekti tokom bilo koje faze prerade, proizvodnje i distribucije hrane sprovode sve propisane postupke kojim se obezbjeđuje da na tržište odnosno do krajnjeg potrošača dođe samo bezbjedan proizvod, propisno upakovan i označen. Dalje, kontrolisano je porijeklo/sledljivost hrane, nutritivne i/ili zdravstvene tvrdnje na hrane, rokovi upotrebe i opšta senzorna svojstva hrane zatečene u prometu, zahtjevi za označavanje/informisanje potrošača hrane i dr.

U unutrašnjoj kontroli u izvještajnom periodu izvršen je nadzor u 285 objekata (53 objekta za proizvodnju hrane, 81 trgovina na malo, 111 ugostiteljskih objekata (burekđinice i čevapđinice sa usluživanjem, 29 skladišta hrane, 6 objekata javne ishrane, 4 ostalo).

U kontrolisanim objektima utvrđeno je 139 nepravilnosti koje su se najčešće odnosile na: nehigijensko rukovanje hranom tokom obrade, prerade, obrade i čuvanja hrane, neodržavanje higijene uređaja, prostorija, opreme, zatečenu hranu u prometu izmijenjenih organoleptičkih svojstava ili isteklog roka upotrebe, bez propisanih oznaka i dokaza o porijeklu/proizvođaču, radu lica koja ne ispunjavaju zahtjeve za ličnu higijenu i zdravlje i sl.

U februaru mjesecu izvršen je inspekcijski nadzor u 67 objekata za preradu mlijeka i proizvodnju sira, kajmaka i surutke na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima sa kojih se sir stavlja u javni promet. Cilj kontrola je utvrđivanje ispunjenosti propisanih zahtjeva u pogledu objekta, prostorija, opreme i lica koja rukuju mlijekom i proizvodima od mlijeka.

Zbog utvrđenih nepravilnosti inspektori su preduzeli 132 upravne mjere i radnje i to:

- 48 rješenja o otklanjanju infrastrukturnih neusaglašenosti u određenom roku;
- 6 rješenja o stavljanju van prometa i uništavanju nebezbedne hrane (168 kg);
- 1 rješenje o zabrani upotrebe prostorija;
- 5 rješenja o zabrani rada licima bez dokaza sanitarnih knjižica;
- 69 ukaza o otklanjanju nedostataka manjeg rizika za čije otklanjanje je potrebno kratko vrijeme
- 3 prekršajna naloga.

U izvještajnom periodu izvršeno je i 36 kontrola izvršenja mjera naloženih u prethodnom periodu.

Kontrola pri uvozu hrane i materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom

U februaru mjesecu 2018. godine izvršen je pregled 834 uvezene pošiljke hrane neživotinjskog porijekla i 268 pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom.

Pregledom je utvrđivana validnost i ispravnost prateće propisane dokumentacije (dokumentacijski pregled), izvršen je pregled sadržaja pošiljki, oznaka, pakovanja, količina, uključujući i provjeru temperaturnih lista tokom prevoza hrane (identifikacioni pregled), zatim fizički pregled tj. provjera hrane organoleptičkim pregledom i uzimanjem uzoraka za laboratorijsko ispitivanje radi provjere ispunjenost propisanih zahtjeva bezbjednosti i kvaliteta.

Od ukupnog broja pregledanih pošiljki hrane iz uvoza, za laboratorijska ispitivanja propisanih zahtjeva bezbjednosti (mikrobiologija, kontaminanti, rezidue pesticida, radioaktivnost), uzeto je 397 uzoraka, a za pošiljke predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom uzeto je 86 uzorka.

Laboratorijski je ispitano 47,6 % pošiljki hrane iz uvoza i 32,1% pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom.

Nakon izvršenih pregleda i utvrđenog stepena usaglašenosti sa propisanim zahtjevima bezbjednosti inspektori za hranu su donijeli 1096 rješenja o uvozu i stavljanju u slobodni promet bezbjednih pošiljki i 6 rješenja o zabrani uvoza i stavljanju na tržište nebezbednih pošiljki.

Nebezbedne/odbijene pošiljke hrane neživotinjskog porijekla

Tokom februara mjeseca od ukupnog broja pregledanih pošiljki iz uvoza, hrane neživotinjskog porijekla u nadležnosti inspekcije za hranu, zbog utvrđenih neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima bezbjednosti zabranjen je uvoz i stavljanje u slobodan promet 6 pošiljki ukupne težine 19.268,6kg, koje su po zahtjevu uvoznika vraćene inoisporučiocima.

Neusaglašene pošiljke							
Br.	Datum	Proizvod	Količina kg	Neusaglašenost	Razlog	MDK	MDK
						nađena	dozvoljena
1.	07.02.2018.	Voćni jogurt	13305,6	označavanje	Informisanje potrošača	/	/
2.	07.02.2018.	Paradiz pire	660	aditiv	Benzoeva kisjelina	485	Ne smije biti
3.	13.02.2018.	Grašak u konzervi	180	označavanje	Informisanje potrošača	/	/
4.	13.02.2018.	tjestenina	230	označavanje	Informisanje potrošača	/	/
5.	14.02.2018.	šlag	2571	označavanje	Informisanje potrošača	/	/
6.	14.02.2018.	Svježi tost hleb	2322	označavanje	Informisanje potrošača	/	/

Postupanje po inicijativama

U februaru mjesecu Inspekciji za hranu su podnijete 24 inicijative/prijave koje su se odnosile na proizvode isteklog roka upotrebe, izmijenjenu boju i miris određene hrane (12 inicijativa je zaprimljeno preko portala budiodgovoran.me). Po svakoj zaprimljenoj inicijativi izvršen je pregled, a o preduzetim mjerama i radnjama obaviješteni su podnosioci inicijativa koji su ostavili svoje podatke (mejl, adresu, telefon).

VETERINARSKA INSPEKCIJA

Unutrašnja kontrola

Veterinarski inspektori su u februaru mjesecu vršili inspekcijski nadzor nad sprovođenjem mjera iz Programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, kontrolu rada veterinarskih ambulanti, kontrolu identifikacije i registracije životinja, kao i kontrolu zaštite dobrobiti životinja u objektima za držanje i uzgoj životinja.

Cilj kontrola je bio provjeriti stepen ispunjenosti propisanih zahtjeva u oblastima nadzora kao i u odnosu na utvrđene nepravilnosti preduzeti srazmjerne upravne mjere i radnje.

U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 1092 pregleda. U unutrašnjoj kontroli izvršeno je ukupno 156 pregleda. Kontrole su sprovedene u oblasti zaštite dobrobiti životinja - ukupno 14; 12 kontrola rada veterinarskih ambulanti i kontrola upotrebe veterinarskih lijekova, 27 kontrola u oblasti zdravlja životinja koje obuhvataju mjere po monitoringu određenih zaraznih bolesti životinja i zoonoza kao i postupanja po prijavi sumnje odnosno potvrđenih slučajeva bolesti – mjere za spriječavanje širenja i iskorijenjivanja zaraznih bolesti životinja i zoonoza, sa preduzimanjem propisanih mjera, donijeto je 12 rješenja o opservaciji pasa i mačaka na opasnu zaraznu bolest bjesnilo po prijavi epidemiološke službe nadležnih zdravstvenih ustanova o ujedru pasa i mačaka, izvršeno 16 kontrolnih pregleda nakon naloženih mjera i radnji, kontrole ispunjenosti uslova za karantinski objekat za životinje iz uvoza i 16 kontrola po inicijativama i prijavama građana, NVO i drugih.

Nakon sprovedenih pregleda, inspektori su preduzeli upravne mjere i radnje:

- izdato 12 rješenja o opservaciji pasa i mačaka radi isključivanja sumnje na bjesnilo;
- 8 rješenja sa mjerama za subijanje i iskorijenjivanje zaraznih bolesti životinja i zoonoza;
- 3 komisijske procjene nadoknade štete kod uginuća i/ili eutanazije životinja prilikom iskorenjivanja zaraznih bolesti;
- 2 rješenja o otklanjanju nepavilnosti kod držaoca životinja i veterinarskih ambulanti.

Takođe, izvršeno je ukupno 14 kontrolnih pregleda u unutrašnjem prometu, koji se odnose na utvrđivanje ispunjenosti predhodno naređenih mjera od strane inspektora.

Tokom februara, veterinarski inspektori su vršili, u skladu sa radnim nalogom, kontrolu proizvodnje i prometa hrane u unutrašnjem prometu u registrovanim i odobrenim objektima i uzimanje uzoraka po Programu monitoringa rezidua i monitoringa listerije kao i uzorkovanje sira na gazdinstvima kod registrovanih poljoprivrednih proizvođača.

Spoljnotrgovinski promet (uvoz, tranzit, izvoz živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla)

Granična veterinarska inspekcija je u februaru 2018. godine vršila pregled živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla pri uvozu u Crnu Goru na sledećim graničnim inspekcijским mjestima: Luka Bar, Aerodrom Podgorica, Božaj, Debeli Brijeg, Ilino Brdo, Dobrakovo i željeznička stanica Bijelo Polje, Kula, kao i na graničnom prelazu Dračenovac, 2 puta nedeljno, za uvoz životinja, i Ranče, takođe 2 puta nedeljno, za uvoz hrane za životinje koja podliježe veterinarskoj kontroli.

U izvještajnom periodu izvršen je pregled 927 pošiljki koje podliježu veterinarskom pregledu namjenjenih uvozu, tranzitu ili izvozu.

Pri uvozu, izvršen je pregled 699 pošiljki živih životinja, hrane životinjskog porijekla i proizvoda životinjskog porijekla i pošiljki živih životinja.

Pošiljke živih životinja namjenjenih daljem uzgoju su upućene u karantin, radi ispitivanja zdravstvenog stanja, prije puštanja u slobodan promet.

Izdato je 697 rješenja o stavljanju u slobodan promet.

Pregled svake, pojedinačne pošiljke, obuhvatao je sledeće:

- pregled dokumentacije tj. komercijalnih dokumenata, po potrebi i drugih dokumenata koji prate pošiljku;
- identifikacioni pregled tj. provjeru da sertifikati ili drugi dokumenti koji prate pošiljku odgovaraju oznakama i sadržaju pošiljke; i
- fizički pregled tj. provjera same hrane, uključujući provjeru prevoznog sredstva, pakovanja, označavanja i temperature, uzimanje uzoraka za laboratorijsko ispitivanje i ostale potrebne provjere kako bi se potvrdila ispunjenost zahtjeva utvrđenih propisima o bezbjednosti hrane.

Od ukupnog broja pregledanih pošiljki hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje iz uvoza, za laboratorijska ispitivanja propisanih zahtjeva bezbjednosti (mikrobiologija, kontaminaneti, rezidue pesticida, radioaktivnost, kvalitet), uzeto je 185 uzorka.

Laboratorijski je ispitano 20% pošiljki iz uvoza, i to: 178 pošiljki hrane životinjskog porijekla i 7 pošiljki hrane za životinje.

Jedan uzorak hrane nije odgovarao parametrima bezbjednosti hrane.

Takođe je vršena i provjera zdravstvenog statusa uvezenih životinja tokom trajanja karantina na određene bolesti koje se tom vrstom životinja mogu unijeti u Crnu Goru, a u skladu sa propisima.

Nebezbedne/odbijene pošiljke hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje iz uvoza

Zbog utvrđenih neusaglašenosti, tokom februara 2018. godine, jedna pošiljka proizvoda od mlijeka nakon završene superanalize, vraćena je proizvođaču a za dvije pošiljke svježe ribe nije dozvoljen uvoz u Crnu Goru zbog neuslovnog transportnog vozila.

Radi dodatnog obilježavanja tj. deklarisanja hrane u skladu sa propisima, 4 pošiljke su upućene u skladišta pod carinskim nadzorom i to tri pošiljke smrznute piletine, jedna pošiljka meda i jedna pošiljka dodataka hrani za životinje i do završenog postupka su van prometa.

Kontrola provoza (tranzit) živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Za pošiljke u tranzitu preko teritorije Crne Gore, na ulaznim graničnim inspekcijskim mjestima izvršen je dokumentacijski pregled za ukupno 186 pošiljki živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, za koje su izdata rješenja o dozvoli tranzita preko teritorije Crne Gore (186 rješenja).

Kontrola izvoza živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Tokom februara izvršen je pregled i izdato je ukupno 42 sertifikata za pošiljke životinjskog porijekla namjenjenih izvozu i za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca.

Postupanje po inicijativama

U februaru mjesecu veterinarskoj inspekciji je podnešeno 14 inicijativa/prijava koje su se, u najvećoj mjeri, odnosile na prijavu nepoštovanja propisa o načinu držanja i postupanja sa životinjama. Po svakoj inicijativi izvršen je pregled, a o preduzetim mjerama i radnjama obaviješteni su podnosioci inicijativa za koje su posjedovani potrebni podaci (mejl, adresa).

FITOSANITARNA INSPEKCIJA

Unutrašnja kontrola

Fitosanitarni inspektori su u februaru mjesecu vršili inspekcijski nadzor u oblasti zdravstvene zaštite bilja, objektima za proizvodnju i promet sjemenskog i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, objektima za promet za sredstva za ishranu i zaštitu bilja, kao i upotrebu sredstava za zaštitu i ishranu bilja na poljoprivrednim gazdinstvima upisanim u registar primarnih proizvođača hrane biljnog porijekla i vršili uzorkovanje u skladu sa programom monitoringa nitrata.

Cilj kontrola je bio provjeriti stepen ispunjenosti propisanih zahtjeva u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite bilja, sjemena i sadnog materijala, sredstava za zaštitu i ishranu bilja i bezbjednosti hrane.

Vršena je kontrola prometa gotovih formulacija pesticida i sredstava za ishranu bilja u pogledu ispunjenosti propisanih uslova za promet odnosno adekvatnog obilježavanja i provjera aktivnih supstanci, (kontrola proizvoda na tržištu): pakovanje, rok upotrebe, skladištenje, kao i uslova u objektima za njihovo skladištenje i čuvanje. Vršena je kontrola kvaliteta i zdravstvenog stanja sjemenskog i sadnog materijala poljoprivrednog bilja. Takođe, u izvještajnom periodu nastavljene su kontrole u oblasti zdravstvene zaštite bilja, a naročita pažnja je posvećena fitosanitarnim mjerama za CTV.

U izvještajnom periodu u unutrašnjoj kontroli izvršeno je ukupno 50 inspekcijskih pregleda i to: 36 redovnih, 2 po inicijativi i 12 kontrolnih inspekcijskih pregleda.

Broj inspekcijskih pregleda na osnovu: zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja: 22 pregleda; zakona o sjemenskom i sadnom materijalu: 13 pregleda; zakona o sredstvima za ishranu i zaštitu bilja: 13 pregleda i zakona o bezbjednosti hrane: 2 pregleda.

Uzeto je ukupno 7 uzoraka.

Uzimani su uzorci za godišnje programe monitoringa rezidua pesticida i nitrata, monitoring sredstva za zaštitu bilja, uzorci vezani za kontrolu zdravstvene zaštite bilja.

Zbog utvrđenih nepravilnosti inspektori su preduzeli upravne mjere i radnje, u skladu sa principom srazmjernosti, kojima se obezbjeđuje eliminisanje rizika i postiže efekat i to: 1 rješenje o oduzimanju i uništavanju i 5 rješenja za otklanjanje nepravilnosti manjeg rizika za čije otklanjanje je potrebno kraće vrijeme.

U izvještajnom periodu u primorskim opštinama nastavilo se sa sprovođenjem fitosanitarnih mjera su rješenja za uništenje 38 palmi. Kontrolisani su izvještaji o izvršenim hemijskim tretiranjima palmi na javnim površinama i kod pravnih subjekata.

Obavještavamo sve držaoce palmi da je preostao kratak vremenski period u kojem crveni surlaš palmi miruje i iz tog razloga i ovim putem apelujemo da se iskoristi ovaj period mirovanja i sprovedu mjere uništavanja palmi!

Kontrola uvoza

Fitosanitarni inspektori su u januaru vršili kontrolu uvoza hrane biljnog porijekla (voće, povrće, žitarice i ostala hrana biljnog porijekla koja je podvrgnuta jednostavnom procesu prerade mljevenjem sušenjem i sl.), hrane neživotinjskog porijekla koja podliježe pojačanim službenim kontrolama na mjestima unošenja i hrane za životinje biljnog porijekla, sjemena i sadnog materijala, sredstava za zaštitu i ishranu bilja, kao i bilja sa aspekta zdravstvene zaštite.

Fitosanitarna inspekcija je u februaru izvršila pregled ukupno 1306 pošiljki (uvoz/izvoz) i to: pri uvozu: 1033 pošiljki i 68 pošiljki u provozu.

Izdato je rješenje o zabrani uvoza za 4 pošiljke i 4 rješenja za uništenje robe.

Ukupno je uzeto 214 uzoraka od čega 5 uzoraka nijesu odogvarala propisanim zahtjevima.

Laboratorijski je ispitano 20,36% pošiljki iz uvoza.

Nebezbjedne/odbijene pošiljke

Tokom februara mjeseca od ukupnog broja pregledanih pošiljki iz uvoza u nadležnosti fitosanitarne inspekcije, zbog utvrđenih neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima zabranjen je uvoz i stavljanje u slobodan promet ili je uništeno 4 pošiljke, ukupne težine 20.179,00 kg.

Neusaglašene pošiljke							
Br.	Datum	Proizvod	Količina kg	Neusaglašenost	Razlog	MDK	MDK
						nađena	dozvoljena
1.	09.02.2018.	Ananas	2711	fludioxonil	FU	0,14	0,01
2.	09.0.2018.	Jabuke	9168	Diphenylamine	Zabranjena materija	1	0,1
3.	15.02.2018.	mandarine	5300	Fonvalerate i Esfenvalerate	IN	0,08	0,02
4.	23.02.2018.	Hrana za žibvotinje	3000	Aflatoksin B 1	mikotoksini	0,042	0,02

Kontrola izvoza

Fitosanitarna inspekcija je pri izvozu izvršila pregled 185 pošiljki i izdala: 128 fitosertifikata za izvoz, (rezana građa, rezo cvijeće mimoza, žalfija) i 57 fitosertifikata za reexport.